

FOLKLOR ŁOWICKI – CHARAKTERYSTYKA

MUZYKI W REGIONIE

Folklor łowicki swoim zasięgiem obejmuje tereny, historycznego regionu, księstwa łowickiego. Folklor łowicki, dzięki swojemu niepowtarzalnemu charakterowi, zdobył renomę nie tylko w Polsce, ale również na całym świecie.

W Księstwie Łowickim obok interesujących strojów, ukształtował się jeden z popularniejszych tańców weselnych – oberek. W czasie wesela, kiedy kapela grała melodię pierwszej zwrotki, pary wirowały wokół sali. Hasłem do zmiany kierunku wirowania, był - "przewracany" - okrzyk jednego z drużbów. W zwyczaju było, aby pierwszą zwrotkę śpiewała starsza drużna, drugą jeden z drużbów. Kolejną zwrotkę śpiewała młodsza siostra panny młodej a następną inna drużna. Ostatnią śpiewają wszystkie dziewczęta, jednocześnie inscenizując słowa piosenki. Poza Oberkiem w Łowiczu tańczy się jeszcze Kujona i Chodzonego oraz różnorodne Walczyki.

Muzyka jest bardzo istotnym elementem łowickiego folkloru. Melodie i piosenki są tak stare, że nikt nie wie, kto je skomponował. Były one przekazywane z pokolenia na pokolenie. Muzyka łowicka była inspiracją dla wielu artystów. Słysząc ją w chopinowskich mazurkach, walcach i preludiach. Tadeusz Sygietyński, najślynniejszy dyrektor Zespołu Mazowsze, wykorzystał pierwszą muzyczną frazę z ludowej melodii „Łoiconka” do skomponowania piosenki „Łowiczanka jestem”. Typowym dla całej centralnej Polski dominującym rytmem było $\frac{3}{4}$ lub $\frac{3}{8}$. Muzyka łowicka była szalenie popularna w okresie międzywojennym i powojennym, ale teraz

przeżywa nie najlepsze dni. Mało artystów ją tworzy, rzadko można usłyszeć ją w mediach czy też kupić na płytach. Młodzi ludzie jej nie słuchają, wolą muzykę tworzoną przez współczesnych twórców. Odrębność muzyki i kultury Wielkiego Księstwa Łowickiego polegała między innymi na lekkiej pańszczyźnie. To były dobra kościoły i pańszczyzna była wiele krótsza, chłopcy byli bogatsi i mieli duże poczucie dumy. Obszar Wielkiego Księstwa Łowickiego sięgał mniej więcej od Łowicza do Rawy Mazowieckiej. Kapela Michała Rosińskiego z Michowic była ważnym ogniwem w tworzeniu muzyki wiejskiej. Kapela Sławomira Czekalskiego to klasyczna kapela 2. poł. XX wieku z rejonu łowickiego. Niezwykłość tej kapeli polegała na tym, że grali oni „kujony”, które są specyfiką łowicką, dlatego, że „kujony” to są kujawiaki grane w specjalny sposób – wolny, rozciągany z przeciąganiem kroków w tańcu. W Księstwie Łowickim już w okresie międzywojennym kształt kapel uformował się następująco: skrzypce, akordeon i *baraban ze stalką (tu zwany po prostu bębniem ze stalką). Wielka dbałość o muzykę, a zarazem bardzo wczesny i silny wpływ zespołów pieśni i tańca, wywarł olbrzymie piętno na tym regionie. Ludowe pieśni miały różnorodną tematykę, opowiadały o miłości, ale także o żałobie. Układane były na różne okazje, a ich autorzy pozostawali anonimowi. Teksty piosenek na przestrzeni lat ulegały zmianom wskutek np. zapomnienia oryginalnych słów, co było naturalną ewolucją. Tradycyjna kapela łowicka składała się ze skrzypiec, klarnetu i bębna. Tak jak w innych częściach Polski tańce są przerywane piosenkami lub piosenki towarzyszą tańcom. Muzyka ludowa w łowickim nadal jest żywa i często prezentowana podczas licznych występów i przeglądów. We wsi Zielkowice mieszka najmłodsze i średnie pokolenie muzyków ludowych. Tworzą rodzinne kapele Mońków, Płachetów i rozślawiają wartości kultury narodowej, które do jej skarbnicy wniosła wieś łowicka.

*BARABAN ZE STALKĄ :

przykłady utworów z regionu Łowicz :

<https://youtu.be/owVZUohDxP0>

https://www.youtube.com/watch?v=nJNsw_SWelk&feature=youtu.be

<https://www.youtube.com/watch?v=9xD1WDPa5b0&feature=youtu.be>

- ciekawostka - https://youtu.be/Z4ga_6KdSgc

Godna polecenia jest również książka - łowicki folklor muzyczny.

Antologia pieśni i melodii instrumentalnych" autorstwa Mariana

Moskwy, pedagoga i muzyka.